

Het bijwoord 'er'

N° 10

Het bijwoord 'er'

Het bijwoord 'er' kan gebruikt worden om naar iets te verwijzen. Het kan verwijzen naar plaatsen, dingen of personen. Het kan ook een grammaticale functie hebben, zoals 'er' als onderwerp van de zin.

'Er' als verwijzwoord

er => plaats(en)

Voorbeeld:

Ik ben naar Vlissingen verhuisd. Ik woon **er** nu al acht maanden.

Hoelang heb je in die bibliotheken gewerkt? Ik heb **er** drie jaar gewerkt.

'Er' verwijst in de eerste zin naar 'Vlissingen' en in de tweede naar 'de bibliotheken'.

'Er' kan altijd vervangen worden door 'hier' of 'daar'. 'Hier' is in dit geval een plaats die dichtbij is, 'daar' een plaats die ver weg is. 'Er' is minder benadrukt dan 'hier' en 'daar'.

Voorbeeld:

Ik ben naar Vlissingen verhuisd. Ik woon **hier/daar** nu al acht maanden.

er + telwoord => personen of dingen

Voorbeeld:

Hoeveel kinderen heeft hij? Hij heeft **er** twee.

Hoeveel mensen is hij tegengekomen? Hij is **er** vijftien tegengekomen.

Er verwijst in de eerste zin naar kinderen en in de tweede naar de auto.

Met telwoorden worden niet alleen de telwoorden bedoeld die een precies aantal aangeven maar ook telwoorden die een niet-precies aantal aangeven zoals: weinig, veel, geen, een paar enzovoorts.

Voorbeeld:

Hebben zij een auto? Nee, zij hebben **er** geen.

Het grammaticale 'er'?

'Er' kan twee verschillende grammaticale functies hebben.

'er' in combinatie met een onbepaald onderwerp

'Er' kan ook een grammaticale functie hebben.

Voorbeeld:

Er staan paarden in de wei.

Er zit een vlieg in mijn koffie.

Zijn **er** nog genoeg luiers?

Het onderwerp van deze zinnen is onbepaald. De volgende tabel geeft dit verschil goed aan.

Bepaald onderwerp	Onbepaald onderwerp	
De poes loopt in jullie tuin.	Er loopt een poes in jullie tuin.	Niet: Een poes loopt in jullie tuin./ Er loopt de poes in jullie tuin.
Deze mand staat op de tafel.	Er staat een mand op de tafel.	Niet: Een mand staat op de tafel./Er staat de mand op de tafel.
De vogels vliegen over het huis.	Er vliegen vogels over het huis.	Niet: Vogels vliegen over het huis./Er vliegen de vogels over het huis.

De bepaalde onderwerpen zijn zelfstandig naamwoorden die ingeluid worden met: de, het, deze, dit, die, dat, mijn, jouw, iedere, alle, namen, enz.

De onbepaalde onderwerpen zijn zelfstandige naamwoorden die ingeluid worden met: een, geen, weinig, veel, twee, drie, enz.

'er' als onderwerp in een passieve zin

Voorbeeld:

Er wordt vandaag gestaakt.

'Er' wordt het onderwerp van een passieve zin wanneer de zin geen echt onderwerp heeft. Zie '[De lijdende vorm](#)'.

De plaats van 'er' in de zin

De plaats van 'er' als verwijswoord

Wanneer het 'er' in een normale hoofdzin staat en verwijst naar plaatsen, personen of dingen staat het altijd achter de persoonsvorm.

Voorbeeld:

Jullie wonen **er** al een jaar.

Hij heeft **er** nu vijftientig.

Wanneer 'er' in een zin met inversie staat, staat het achter het onderwerp.

Voorbeeld:

Wonen jullie **er** al een jaar?

Morgen heeft hij **er** vijftientig.

De plaats van het grammaticale 'er'

Wanneer het grammaticale 'er' in een normale hoofdzin staat, staat het direct aan het begin van de zin.

Voorbeeld:

Er zijn een aantal mensen gekomen.

Er wordt vandaag een boom omgehakt.

In een zin met inversie staat 'er' direct achter de persoonsvorm.

Voorbeeld:

Zit **er** suiker in je koffie?

Wordt **er** iets gezegd?